

מתיקנות הדרך היומית

גלין מס'
9

פר ויקהל פקודי
החדש תש"פ

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

כ"ט אדר, יומא דהילולא של הרה"ק ר' שלמה מרדומסק בעל ה'תפארת שלמה' ז"ע ועכ"י אל הרה"ק ר' שלמה מרדומסק ז"ע הגיע פעם רב של עיירה אחת בימים שלפני חג הפסח, ובפיו בקשה: "רבי, ברכני שלא אכשל בהוראה בדיני חמץ בפסח". מכיון שאיסור חמץ בפסח הוא איסור חמור מאוד, ופרטי הדינים בענין זה הם רבים ומורכבים, חשש הלה שמא יכשל ח"ו בהוראה בדינים אלו, וביקש שהרה"ק יברך אותו שיזכה להורות לאמיתתה של תורה.

אמר לו הרה"ק בעל ה'תפארת שלמה': אם ברצונך שלא להכשל בהוראה בדינים אלו, שב ושנן את כל הלכות פסח מתחילתם ועד סופם ואז לא יגיעו אליך בכלל שאלות כאלו... כשהלה תמה על כוונת הדברים, הסביר הרה"ק את עצמו ואמר: להוי ידוע לך שבכל דין המובא בשלחן ערוך שאין לומדים אותו כראוי, עומד הדין בעצמו בשמים וטוען למה לא לומדים אותו, ואז מסבבים בשמים ששאלה כזאת טובא בפני הרב כדי שהרב יהיה חייב ללמוד את הדין, אך אם הרב לומד כבר היטב את כל הדינים שוב לא יתלוננו עליו הדינים ולא יהיה צורך לשלוח אליו שאלות כאלה...

(ספר נפלאות התפארת שלמה)

אמונת הצדיקים במשנתו של בעל ה'תפארת שלמה'

"...במעלות דיבוק החכמים וצדיקי הדור, כי הם העומדים לעזור לכל הבא ליטור את נפשו לבא לתיקון הראוי, כאשר נשמע מפי קדשו של הרב הקדוש [ר' ישכר בער] מראדשיץ זלה"ה, שסיפר המעשה מהרב הקדוש ר' חייקא המדורא ז"ל, אשר לגודל הסיגופים אשר עשה לנפשו והתמדת הלימוד לנדד שינה מעיניו, עם כל זה לא מצא מרגוע לנפשו עד אשר זכה לבוא אל הרה"ק סבא קדישא מוה"ר דב בער [המגיד] ממעזריטש זלה"ה, אז נגמר תיקונו. וידוע מה שכתב בספר מאור ושמש בשם הרב הקדוש מוה"ר אלימלך [מליז'ענסק] בעל המחבר ספר נועם אלימלך, שאמר על איש אחד שהיה בדורו וחשב בדעתו כי טוב לו לשבת השקט בביתו ולשקוד על לימודו, והשיב לו הרב הנ"ל הפסוק זה [יזמיה כג, כד] אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה', פי' אם יעלה בדעתו להיות נסתר בביתו ולא להתחבר עם יראי אלקים לבוא אל הצדיק, אזי ואני לא אראנו נאום ה' וגו'. אולם מאשר זכינו לאור שבעת הימים קדושת הבעל שם טוב, לאורו נסע ונלך להתחבר עמהם, כי כן היתה כוונת

החשיבות הגדולה בשתיית 'לחיים'

מסופר שפעם נפגש הרה"ק החוזה מלובלין ז"ע עם הגאון ר' עזריאל ראש הברזל אב"ד לובלין שהיה מתנגד לחסידות. פנה ר' עזריאל אל החוזה הק' ושאל אותו: מדוע אצלכם החסידים כשאתם נפגשים זה עם זה אתם שותים 'לחיים', ואצלנו כשאנו נפגשים אנו מדברים בלימוד ובזה אנו מתחברים זה לזה באהבה רבה?...

נענה החוזה ואמר לו: אביא לך ראייה מדברי חז"ל שהלימוד אינו מקרב את דעתם של אנשים זה לזה, ואביא לך ראייה שהאכילה והשתיה יחד מקרב את לבם זה לזה. מצאנו ברבי מאיר שלמד אצל אחר, ואמרו על כך חז"ל (תגיגה טו) "ר' מאיר רמון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק" [כלומר הוא למד מאחר רק את דברי התורה, אבל את הכפירה שבלבו הוא לא לקח]. הרי לך שהלימוד אינו מקרב את דעתם של אנשים והם יכולים להשאר זרים זה לזה.

ומאיך, במס' שבת (בדף יז, שלמד השבוע) מצאנו שחכמים גזרו על פתם ושמים של גויים משום יינם [היינו שמא יבואו על ידי כך לשתות את יינם], ועל יינם גזרו משום בנותיהם [שעל ידי שישתה מיינם יבוא ח"ו ליקח את בנותיהם]. והרי לך שכשאנשים יושבים ואוכלים יחד מתקרב לבם זה לזה...

אצלכם החסידים
כשאתם נפגשים
זה עם זה אתם
שותים 'לחיים',
ואצלנו כשאנו
נפגשים אנו
מדברים בלימוד

הצדיק אינו אוהב את בנו יותר ממישהו אחר!

"כי דרך הצדיק האמיתי להיות כל ישעו ומגמתו לראות בטובת הדור, הן במילי דשמיא והן במילי דעלמא, ויהיה חפצו ורצונו להיות כולם עובדי ה'... וזהו שמסיים (במגילת אסתר) דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו, כי זהו מעלת מרדכי היהודי, שמקודם היה מנהיג ומשפיע השלום לעמו בני ישראל, ואח"כ גם כן לכל זרעו, כי גם הם מזרע ישראל. כי מקודם כתיב (אסתר ט, טז) קימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלווים אליהם, כל איש קרוב אצל עצמו ואצל זרעו, לא כן דרך הצדיקים האמיתיים כמו מרדכי, שהיה מקודם דורש טוב לעמו ואחר כך דובר שלום לכל זרעו.

וכדרך הזה שמענו מפה קדוש הרב הוותיק אוהב ישראל רבי דוד מלעלוב זלה"ה, שאמר בזה הלשון: איך תאמרו עלי שאני צדיק הדור, אם אני עדיין מרגיש בעצמי אהבת בני זרעי יותר מבשאר בני ישראל. כי הצדיק נקרא אב לישראל והם בני ממש".

(תפארת שלמה [מועדים], רמזי פורים)

לאיזו מסירות נפש אדם יכול להגיע!!

הגאון הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל היה מצדיקי ירושלים. הוא התגורר ברח' חנן והיה שכנו של מרן פוסק הדור הרב אלישיב זצוק"ל, דלת ליד דלת.

נכדיו מספרים עליו סיפור נורא ומסמר שיער, סיפור שזכור להם היטב וחוקק בעצמותיהם. בסוף ימיו כשמחלת הפרקינסון שברה את גופו לא עלינו, ומנעה ממנו שליטה מלאה על תנועותיו, נפל פעם רבי שמואל ל"ע באישון לילה מהמיטה. הרבנית רעייתו שהתעוררה לקול הנפילה התחלחלה והתחילה לצעוק לעזרה, שאחד השכנים יבוא להקים את רבי שמואל ולהחזיר אותו למיטה.

רבי שמואל שוכב מתפתל מיסורים, ולוחש לה מהרצפה מתוך עב הענן של הפרקינסון שמעוות את הרמ"ח איברים: "אנא! פריידא! רחמנות!... אל נא תצעקי, שכננו הנכבד הרב אלישיב עוסק כעת בתורה. עלולה את חלילה וחס להפריע לו מן הלימוד...". "ומה עלינו לעשות? - תהתה הרבנית - הרי אין בכוחי הדל להקים אותך מהרצפה. אז מה, תשכב ככה על הרצפה עד הבוקר?". "נמתין" - אומר לה רבי שמואל בניחותא מהרצפה - "נמתין לאור הבוקר, שמעון הנכד יגיע, והוא יעזור לי לקום, אסור להפריע להרב אלישיב מהלימוד".

כשמעיה זאת רעייתו נחרדה חרדה אמת: "אבל שמעון אמור להגיע רק לפני שחרית... עוד חמש שעות תמימות, האם תשכב כך מתפתל ביסורים חמש שעות?". ורבי שמואל עונה לה בניחותא: "5 שעות אשכב על הרצפה, והרב אלישיב יעסוק בתורה".

החיידיקים המסתובבים באויר העולם

השבת נלמד בדף היומי (שבת דף טו): יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים גזרו טומאה על ארץ העמים.

ביאר הרה"ק ר' פנחס מקוריץ ז"ע שהענין הוא מפני שאומות העולם יש להם תמיד מחשבות רעות ומכוערות מאוד, והם נשארים באויר העולם, ואף לאחר שכבר מתו ואינם עוד בעולם נשארים אותן המחשבות ומקלקלים ומטמאים את האויר, ועל ידי זה יכולים לפגום ח"ו במוחות הצדיקים אפי' למרחוק, ולכן גזרו חז"ל טומאה על ארץ העמים.

והעצה לזה - היה אומר הרה"ק הנ"ל ז"ע - שכל אדם יראה לשנוא תמיד ולהרחיק מעצמו את מחשבותיהם, ולהחליט בלבו שכל מחשבותיהם אינן רק רע כל היום.

הסגולה הבדוקה נגד מחלת ה'קורונה' ל"ע

לקראת ראש חודש ניסן הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, נעתיק כאן קטע נורא מדברי תורתו של הרבי הק"כ מרן בעל העבודת עבודה מטאש זצוק"ל (פר' שלח עמוד שכה):

"ובענין מה שכתב שבראש חודש יש עליה כמו בשבת, מצינו בזה"ק כי בראש חודש אין שולט אור של גהינום כמו שאין שולט בשבת, גם איתא בספרים הק"כ כי באכילת ראש חודש פועלים כמו באכילת שבת, שמעלים את עצם קליפת נוגה שהיא עצמה תיכלל בקדושה כידוע, לא כמו באכילה של ימות החול שמעלים רק הניצוצות מתוך קליפת נוגה, ולכן יש מצוה לאכול סעודת ראש חודש, ויש על זה סימן מיוחד בשו"ע סימן תי"ט, כי

אכילה זו גבוהה מאוד כמו אכילת סעודת שבת.

ועד היכן גדולה מעלת סעודת ראש חודש יש ללמוד מדבריו הק"כ של הרה"ק בעל ה'תורת צבי' מזידיטשוב זי"ע שפי' בפסוק "ושם בת אשר סרח", על פי מה שאמרו חז"ל בברכות דף ח': תתק"ג מיני מיתה נבראו בעולם, שנאמר "למות תוצאות" תוצאות בגימטריא הכי הוה. ואמר הרה"ק, כי **בזה שבני ישראל סועדים סעודת ראש חודש הם מבטלים כל מיני מיתות האלו שלא ישלטו בעולם**, וזהו פירוש הכתוב "ושם בת אשר" ויש עולה כמנין רצון, בת אשר עולה תתק"ג, פי' כשמתעורר רצון למעלה להביא ח"ו לעולם אחד מתתק"ג מיני חולאים אלו, העצה לזה – סרח, נוטריקון סעודת ראש חודש, ועל ידי שסועדים סעודת ראש חודש מבטלים את

מיני מתיקה

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. דרשו חכמינו במס' מגילה "אורה זו תורה". ולכאורה יש להבין אם כך מדוע לא נכתב בפסוק בפירוש ליהודים היתה תורה.

אלא אכן את זה רוצה הפסוק להשמיענו שהתורה היא אורה, היא מאירה את החיים, ומי שקובע עתים להגות בתורה והוא מחובר אל התורה, כל החיים שלו מאירים וזורחים באור אחר לגמרי.

כולם.

עי' עוד במאה קשיטה לרמ"ע מפאנו אות צ"ח."

יש כוח לגאון הצדיק המחנך הנודע מהיושבים ראשונה במלכות טאש רבי משה מאירוביץ שליט"א על שהעניק לי הספר הקדוש עבודת עבודה

הבריאה, כמו שנאמר (תהלים קיב, ד) חנון ורחום וצדיק – אף על פי שהבורא ברוך הוא רחום וחנון, צריך גם כן להיות צדיק בדור, כי הם יודעים לרצות ולתקן, והם יודעים דרכי יושר להפריד הרע מן הטוב". (תפארת שלמה עה"ת – פרשת בחקותי')

"זה שתיקנו חכמינו ז"ל כשרואה חכמי ישראל מחויב להודות להש"י ברוך שחלק מחכמתו ליראי' – היינו שישב ויתן תודה לה' שיש צדיק כזה בדור שיוכל לשכון בו כבוד ד' וחכמתו לחלקו לעולם. כמו שנשמע כזה מאת **כבוד אדומ"ץ הרב הקדוש [החזה] מלובלין זי"ע**, שכל ששה עשר שנים שהיה **הרב הקדוש מבארדיטשוב** חי לפניו, הנה בכל יום היה מייחד לו שעה אחת להורות ולהלל ולהשם יתברך אשר שלח לעולם הזה נשמה גדולה וקדושה של הרה"ק **מבארדיטשוב זי"ע**". (תפארת שלמה עה"ת – פרשת כי תבוא)

"ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר הם חיים עדנה (קהלת ב, כו). הפי' בזה להבין גודל מעלות הצדיקים הממשיכים עוצם קדושתם לדור דורות הבאים אחריהם, עליהם תופע נהרה מאור הקדושה אשר הורישו לתלמידיהם ותלמידי תלמידיהם לדור דור, כאשר עינינו תחזינה מישרים מגודל מעלות **הרב הקדוש מוהר"ר אלימלך זלה"ה**, אשר זה קרוב שמונים שנה שהלך לעולמו, ועד היום תופיע אורו הקדוש לדור דור תלמידי תלמידיו כנהר שאינו פוסק לכל מי שבא ליטרה, זכותו יגן עלינו... זה גם כן הפירוש הנ"ל, ושבח אני את המתים שכבר מתו, שבחם של הצדיקים אשר כבר מתו והלכו לעולמם נוכל להבין מהדורות הבאים אחריהם, הם החיים אשר חיים עדנה, ועליהם תופע אור הקדושה אשר המשיכו הצדיקים, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל".

(תפארת שלמה על התורה – לקוטים)

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

שאלה:

בענין מה שכתב הביאור הלכה בה' שבת (ס' שמ"ה סעי' ז) דיש לסמוך על דעת המקילין הסוברים שאינו נקרא רשות הרבים דאורייתא אלא אם כן עוברים בו ששים רבוא אנשים, וממילא ליכא לדין רשות הרבים דאורייתא, לפי זה האם יש לחשוש בימינו בארץ ישראל לרשות הרבים דאורייתא?

תשובה מאת הגאון האדיר רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א,

רב מערב בני ברק, דומ"ץ בביה"ד של הגר"ש וואזנר זצ"ל,

וראש ישיבת חוג חת"ס:

כבוד הרה"ג המפואר פה מפיך מרגליות ידיו רב לו בהפצת אורה של תורה על פני תבל, **רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**

הגיעני מכתבך היקר זה עתה, ובנידון שאלתך הנה דעת מרן החזון איש היא דמאחר וברחובות העיר שלנו יש בדרך כלל בתים והוי העומד מרובה על הפרוץ וגם כנגדה יש בתים, הוי לה רשות היחיד מן התורה. אך מרן בעל האגרות משה (א"ח ח"ה ס' כח) חולק עליו בתוקף. ועיין מה שהארכתי בזה בס"ד **בשביבי אש על התורה פרשת ויקהל** (פרשת השבוע). [ונראה דעל כל פנים כביש גהה ודאי הוי רשות הרבים של תורה].

ביקרא דאורייתא, שמואל אליעזר שטרן

מקולמוסם של הקוראים

לפני הקב"ה, רבונו של עולם רמוז בענין דבסימ מחמרא, ואחוי לי שינין דבסימ מחלבא". ויש לעיין למה זה פשטיה דקרא?

אלא למדנו בברכות (דף מט.): "אידי דאמר מלכות בית דוד לאו אורח ארעא דלא אמר מלכות שמים" [כלומר, שלכן צריך להזכיר מלכות בברכת 'הטוב והמטיב' ולומר 'מלך העולם', שמאחר שהזכרנו כבר מלכות בית דוד בברכת 'רחם נא', אין זה מדרך ארץ שלא נזכר מלכות שמים].

ולפי זה יש לומר שמאחר שבברכת יהודה שם בפרשת ויחי נזכר מלכות בית דוד, שהרי נאמר לא יסור שבט מיהודה וגו', א"כ מוכרח שלפחות בפסוק אחד בברכה זו צריך להתייחס למלכו של עולם ב"ה, ולכן על כרחנו אנו צריכים לפרש 'הכלילי עינים' על רבונו של עולם!

מכתב מאת הגאון הנודע עט סופר מהיר ופה מפיך מרגליות מזכה הרבים הרב משה יעקב הלוי קנר שליט"א

לכבוד ידידי הגאון הגדול מממתיקי התורה ומזמי הרבים בשיעוריו הנפלאים והמחכימים **הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**

מן הסתם אתה כותב בגליוןך רק על הדפים העתידיים, אך בכל זאת אהנה את כבוד תורתו בהערה על ברכות דף מט שלמדנו כבר.

הנה איתא בכתובות (קיא:): על הפסוק 'הכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב': "פשטיה דקרא במאי כתיב, כי אתא רב דימי אמר, אמרה כנסת ישראל

דוד המלך עם כל צדקותיו ודביקותו בה' ונידוד שנתו בלימוד התורה, עדיין לא זכה להיות 'רגל תביעי שבמרכבה', אלא בשעה ששמעי בן גירא חרפו וגידפו וקללו קללה נמרצת ועפרו בעפר, והוא הבלוי ולא השיבו דבר, ואדרבה, אמר: "הניחו לו ויקלל, כי ה' אמר לו קלל", ואז זכה למעלתו השלימה. ומאכן יש ללמוד על המעלה הנוראה של מי שמבליג על בזיונותיו (הרב חיד"א, מתוק מדבש).

נקודה למחשבה:

הגליון נתרם לע"נ אבי מזרי הגאון הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצוק"ל

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

לתרומות, להנצחות ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661